

POSTANOWIENIE

Dnia 5 grudnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Myszka

w sprawie z wniosku G. N.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.
o ustalenie kapitału początkowego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 5 grudnia 2019 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 12 lipca 2018 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 12 lipca 2018 r. oddalił apelację odwołującego się G.N. od wyroku Sądu Okręgowego w P. z dnia 2 lutego 2017 r. oddalającego jego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w P. z dnia 12 maja 2016 r. odmawiającego mu ustalenia kapitału początkowego.

W sprawie tej ustalono, że odwołujący się (ur. 20 kwietnia 1949 r.) w dniu 19 lutego 2016 r. złożył wniosek o przyznanie emerytury, po czym organ rentowy decyzją z dnia 12 maja 2016 r. przyznał mu to świadczenie od 1 lutego 2016 r. na podstawie art. 53 ustawy emerytalnej w wysokości 1.046,69 zł, natomiast na podstawie art. 26 w wysokości 1.106,36 zł. Wobec osiągnięcia przez odwołującego się wieku emerytalnego w 2014 r. wysokość tej emerytury ostatecznie została ustalona stosownie do dyspozycji art. 183 ustawy emerytalnej w kwocie 1.094,43 zł.

Tak ustalona emerytura była zawieszona z uwagi na pobieranie przezeń odrębnego bardziej korzystnego świadczenia z Wojskowego Biura Emerytalnego (emerytury wojskowej) przyznanego mu od dnia 1 maja 1999 r. Na dzień 1 marca 2016 r. zwaloryzowana wysokość jego emerytury wojskowej wynosiła 3.684,74 zł.

W odwołaniu od zaskarżonej w niniejszym postępowaniu decyzji odwołujący się podał, że pełnił służbę wojskową od 30 września 1966 r. do 9 kwietnia 1999 r. i został z niej zwolniony, a następnie pracował przez 13 lat i za ten okres odprowadzał składki do ZUS. W związku z powyższym ocenił jako niezrozumiałe stanowisko organu rentowego pozbawiające go możliwości obliczenia emerytury za wszystkie przepracowane lata oraz za okres służby wojskowej łącznie.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sądy obydwu instancji uznały odwołanie za nieuzasadnione. Sąd Apelacyjny wskazał, że pobieranie przez odwołującego się emerytury wojskowej oraz brak innych okresów ubezpieczenia przed dniem 1 stycznia 1999 r. wyklucza możliwość ustalenia kapitału początkowego, o czym stanowi art. 173 ust. 1a ustawy emerytalnej. Odwołał się przy tym do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 lutego 2008 r. (SK 82/06, OTK-A z 2008 r. Nr 1, poz. 3), który potwierdził zgodność z Konstytucją wymienionego przepisu. Sąd drugiej instancji argumentował, że ubezpieczenie emerytalne nie jest oparte na ekwiwalentnej zastępowalności składki i emerytury, ale na ryzyku spełnienia przesłanek i rozłożeniu ciężaru ubezpieczenia na wszystkich uczestników. Przede wszystkim w systemie zabezpieczenia społecznego zasadą jest przysługiwanie tylko jednego świadczenia emerytalnego. Przyjęte początkowo w ustawie emerytalnej rozwiązanie, aby żołnierze zawodowi również podlegali powszechnemu ubezpieczeniu społecznemu nie zostało zrealizowane i wszyscy żołnierze zawodowi nadal podlegają systemowi zaopatrzeniowemu na podstawie przepisów ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy, choćby przed lub po nabyciu prawa do emerytury wojskowej podlegali ubezpieczeniu z tytułu cywilnego zatrudnienia. Taki stan prawny potwierdzają dyspozycje art. 173 ust. 1a ustawy emerytalnej, że kapitał początkowy nie będzie ustalany żołnierzom uprawnionym do emerytury wojskowej. Oceniając takie rozwiązanie Trybunał Konstytucyjny potwierdził, że kapitał początkowy ustala się dla osób, które nie mają ustalonego prawa do zabezpieczenia społecznego z innych tytułów. Według zasady przysługiwania

jednego ze zbiegających się świadczeń z zabezpieczenia społecznego racjonalne jest tylko potencjalne zwiększenie „pierwotnego świadczenia” wojskowego z tytułu cywilnych okresów składkowych.

W skardze kasacyjnej odwołujący się zarzucił naruszenie art. 173 ust. 1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 1270 ze zm., powoływana jako „ustawa emerytalna”) przez błędną wykładnię i uznanie, że w stosunku do odwołującego się nie jest możliwe ustalenie kapitału początkowego.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał na potrzebę wykładni art. 173 § 1a ustawy emerytalnej. W jego ocenie doszło bowiem do sytuacji, w której pomimo kontynuowania pracy zawodowej i odprowadzania z tego tytułu składek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych został on pozbawiony możliwości ich wykorzystania, co budzi głębokie poczucie niesprawiedliwości społecznej i narusza zasadę równości obywateli wobec prawa. Wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz wyroku Sądu Okręgowego w P., zniesienie postępowania w obu instancjach i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w P. do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zasługiwała na przyjęcie do merytorycznego rozpoznania, ponieważ wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania nie został prawidłowo sformułowany ani uzasadniony. Zgodnie z utrwaloną judykaturą, wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do merytorycznego rozpoznania. Oba te elementy powinny być przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione, a dla spełnienia wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. nie wystarczy odwołanie się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko, czy wskazane w skardze okoliczności uzasadniały przyjęcie jej do merytorycznego rozpoznania, nie analizuje zaś szczegółowo

podstaw kasacyjnych ani ich uzasadnienia. Skarga kasacyjna powinna być zatem tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw lub innych wymaganych elementów konstrukcyjnych, ani tym bardziej się ich domyślać (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 listopada 2010 r., II PK 80/10, LEX nr 688680).

W przedmiotowej skardze pełnomocnik skarżącego jako podstawę prawną uzasadniającą jej przyjęcie do rozpoznania wskazał na potrzebę wykładni art. 173 § 1a ustawy emerytalnej, utrzymując, że wskutek jego zastosowania został pozbawiony „możliwości wykorzystania” składek z tytułu dodatkowego zatrudnienia po zwolnieniu ze służby wojskowej, „przez co pomniejszono mu świadczenie wojskowe”, co budzi jego „głębokie poczucie niesprawiedliwości społecznej i narusza zasadę równości obywateli wobec prawa”. Tymczasem taki zakres zaskarżenia nie był przedmiotem odwoławczej kontroli sądowej w sprawie o ustalenie kapitału początkowego emerytury cywilnej, która może przysługiwać, gdyby skarżący nie korzystał z emerytury wojskowej. Sąd Najwyższy nie mógł też weryfikować twierdzeń skarżącego, jakoby nie mógł on „finalnie” wykorzystać cywilnych okresów zatrudnienia i opłacania składek przy wymiarze jego świadczenia wojskowego.

Jedynym skonkretyzowanym zarzutem wniesionej skargi kasacyjnej był zarzut kwalifikowanego naruszenia art. 173 ust. 1a ustawy emerytalnej, który okazał się oczywiście bezpodstawny i bezzasadny, ponieważ z niebudzącej wątpliwości zwykłej (gramatycznej) wykładni wynika wprost i jednoznacznie, że kapitału początkowego nie ustala się żołnierzowi zawodowemu mającemu ustalone prawo do emerytury z wojskowego zaopatrzenia emerytalnego, co oznacza, że taki kapitał ustala się wyłącznie żołnierzom zawodowym, którzy nie korzystają z prawa do zabezpieczenia społecznego z innych tytułów. Nie dotyczy to skarżącego, który korzysta z emerytury wojskowej (por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 lutego 2008 r., SK 82/06, OTK-A 2008 nr 1, poz. 3 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2008 r., II UK 31/08, OSNP 2010 nr 34, poz. 50). Warto jedynie sygnalizować, że składki opłacone na cywilne ubezpieczenie społeczne dolicza się do wojskowej wysługi emerytalnej wyłącznie według reguł art. 14 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.